

Els ecoparcs com a eines de sensibilització

Les infraestructures de tractament de residus tenen un gran potencial educatiu

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

Sostenible.cat

26/10/2009



El Centre Esplai del Prat del Llobregat va acollir el passat 15 d'octubre la segona edició de [comunicARC](http://www.arc.cat/comunicarc2009.html) (<http://www.arc.cat/comunicarc2009.html>), una jornada organitzada per l'Agència de Residus de Catalunya (ARC). S'hi van analitzar les relacions entre les instal·lacions de tractament i la ciutadania, i es va destacar el coneixement públic com el segon gran repte en el món dels residus, després de la seva gestió.

Més enllà de la seva funcionalitat tècnica, cada dia és més clar que les infraestructures de tractament de residus són també una eina amb un gran potencial per difondre coneixement i sensibilitzar la ciutadania. Fins ara, aquest potencial no s'ha desenvolupat gaire, però les exposicions dels assistents a la [jornada](http://www.arc.cat/ca/publicacions/pdf/agencia/comunicarc09/programa.pdf) (<http://www.arc.cat/ca/publicacions/pdf/agencia/comunicarc09/programa.pdf>) organitzada per l'ARC indiquen que les administracions volen canviar la tendència i obrir més al públic els centres de tractament, incorporant-hi, en alguns casos, àrees d'interpretació o espais museïtzats, que ajudin a entendre el cicle de vida dels materials i provoquin reflexions als visitants.

En aquest context, **pedagogia, transparència i comunicació** esdevenen paraules clau associades a la gestió dels residus. Més enllà d'aquest objectiu n'hi ha un altre que té a veure amb un acte de justícia de l'administració envers el conjunt de la població. Tal com va apuntar **Genoveva Català**, directora de l'[Agència de Residus de Catalunya](http://www.arc.cat/ca/home.asp) (<http://www.arc.cat/ca/home.asp>) "la divulgació és important també per la necessitat de rendir comptes a la ciutadania, perquè aquests darrers anys li hem demanat molt esforç, que ha donat resultat". Es refereia al fet que, malgrat que a Catalunya hi ha hagut un destacat augment demogràfic en els darrers anys, no s'ha produït un creixement dels residus, dada que recull el DVD *La brossa és un tresor*, presentat en aquesta edició del ComuniCARC.

Un interès creixent

Precisament, un altre element important del debat va ser la valoració dels beneficis que comporta la difusió d'informació sobre els residus i, per contra, dels efectes clarament negatius de la restricció informativa. La conclusió va ser que, malgrat que la comunicació quedi limitada a un nombre no massa gran de persones, aquesta és una opció desitjable perquè suma i amb les noves generacions pot tenir un efecte multiplicador a mig termini.

En canvi, la manca de transparència implica problemes a curt termini. Ho va posar en relleu **Joan Mateu**, representant de l'empresa mallorquina de gestió de residus [Tirme](http://www.tirme.com/) (<http://www.tirme.com/>) quan va recordar que, en els anys 90, el PP balear no va voler explicar la problemàtica dels residus, fet que va alimentar les posicions extremes d'oposició a les infraestructures per part d'alguns ecologistes. Mateu va afirmar que "la no explicació intoxica el debat públic i genera confusió" i va descriure la situació actual com a "molt diferent" ja que "es basa en una política de portes obertes que ha fet que les oposicions radicals ja no siguin rendibles".

Des del vessant positiu, el periodista **José Luis Gallego** va parlar del considerable impacte que va tenir l'emissió del programa **Terra Verda** (<http://www.rtve.es/television/terraverda/>) de TVE Catalunya quan un dissabte a la nit va aconseguir el doble de la seva audiència habitual amb una emissió sobre els residus. Una dada que qüestiona els tòpics que circulen sobre el que interessa i el que no interessa a l'audiència. Gallego va subratllar que "el catastrofisme és un mal esquer per convèncer" tot recordant que "estem vivint un moment en què ja hem arribat a la gent i aquesta està disposada a conèixer més". En conseqüència va reclamar que "els ecoparcs i les plantes de tractament siguin instal·lacions obertes, perquè segur que seran visitades".

Camins diferents cap al mateix objectiu

L'exposició de diferents experiències d'utilització de les infraestructures de tractament de residus per a la sensibilització ciutadana va permetre veure que a cada indret s'ha optat per un model diferent en funció de les prioritats i els recursos, encara que l'objectiu de fons sigui el mateix.

Els casos del centre de visitants **L'Ecoparque de la Rioja** (http://www.ecoparquedelarioja.es/1280_1024/index_cv.html) i del **Centro de interpretación de residuos de COGERSA** (<http://www.cogersa.es/metaspaces/portal/14498/14579>) a Astúries posen de manifest la voluntat de crear espais museïtzats amb un cert grau de sofisticació, que serveixen per explicar les instal·lacions i sobretot la problemàtica dels residus en general. Tots dos participen de la dimensió citada per Genoveva Català de "mostrar el benefici de l'esforç", en paraules de la representant de COGERSA, **Teresa Fernández**. Pel centre asturià hi han passat unes 150.000 persones des del 2007. En la mateixa línia, la consellera de Turisme, Medi Ambient i Política Territorial del Govern de la Rioja, **Aránzazu Vallejo**, va explicar que "el centre de visitants permet, entre altres coses, que els ciutadans vegin que els seus diners es gasten bé".

L'Ecoparc de Montcada i Reixac (http://www.amb.es/web/emma/residus/instalacions_equipaments/Ecoparcs/Ecoparc_Montcada) és un exemple de prioritització del funcionament de la infraestructura per damunt de la seva museïtzació, però igualment s'hi organitzen visites. L'**Entitat Metropolitana del Medi Ambient** (<http://www.amb.cat/web/emma/inici>) ha produït **material divulgatiu** (http://www.amb.cat/web/emma/publicacions_eco2) i té un programa d'informació ambiental. El **Parc Ambiental de Bufalvent** (<http://www.consorcidelbages.org/>), a la comarca del Bages, també vol arribar a la ciutadania i el passat mes de juny va celebrar per primer cop una **jornada de portes obertes** (<http://www.consorcidelbages.org/arxius/jornadaPO.pdf>). Aquest parc, situat en un antic abocador, té un tractament paisatgístic i l'explicació de la infraestructura es vincula al valor del lloc i al record de les pràctiques tradicionals de tractament dels residus. També al Bages, el **Centre de Tractament de Reciclatge de frigorífics** (<http://www.xtec.cat/crp-bages/recursos/html/recursos/tpa.htm>) del Pont de Vilomara segueix una política d'apropament a la població a través d'instal·lacions didàctiques, com les aules, i ha signat un conveni de col·laboració amb el Centre d'aprenentatge del Bages per arribar millor a les escoles.

A la Planta de Compostatge i deixalleria de la Seu d'Urgell, un objectiu és augmentar la recollida selectiva, segons va assegurar el gerent de la **Mancomunitat de recollida d'escombraries de l'Urgellet** (<http://www.laseu.cat/viu/medi-ambient/recollida-de-residus/mancomunitat-descombraries-de-lurgellet>), **Jordi Vilaró**. Vilaró va assenyalar que l'apropament als ciutadans n'és un altre, i va defensar "la transmissió d'idees simples en l'explicació del funcionament de les infraestructures", una feina que ell mateix realitza en persona tot atenent les visites escolars. De manera subjacent, va quedar clar que hi ha una relació entre la consecució d'un objectiu i de l'altre, encara que aquesta relació no es va quantificar.

Llocs públics, interès públic

Independentment de l'opció triada per la divulgació, sembla clar que cal buscar la manera de que les infraestructures de residus rebin la consideració de llocs públics, de forma que tothom senti la necessitat d'apropar-s'hi en algun moment. Es tractaria, per tant, de recórrer el camí a la inversa: els

gestors podrien moderar els seus esforços per arribar al ciutadà ja que aquest vindria per iniciativa pròpia, igual que ara visita una plaça o un parc. **Enric Batlle**, de l'estudi Batlle Roig, va aportar algunes solucions en aquesta direcció des de l'arquitectura, amb el premiat projecte de [restauració del dipòsit controlat del Garraf](http://parcs.diba.cat?Id=2491) (<http://parcs.diba.cat?Id=2491>) que ha tingut com a motor, segons Batlle, "la consideració pública del lloc, pensant en els residus com una cosa que no cal amagar, sinó fer-la present".

Finalment, el geògraf i naturalista **Martí Boada** va tancar la jornada recordant que "si en la societat preindustrial els residus han estat desitjats, la industrial els ha tingut oblidats durant massa temps". En el comunicARC 2009 s'ha fet evident que aquesta visió s'està començant a superar. Com un dels assistents va dir, "ara que a Catalunya hem aconseguit una bona gestió, el coneixement se situa com el nou gran repte".

--

També a Sostenible.cat... [Així funciona un ecoparc](http://www.sostenible.cat/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=3&num_noticia=438848) ([../web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=3&num_noticia=438848](http://www.sostenible.cat/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idioma=1&seccio=3&num_noticia=438848))

Etiquetes: [Educació ambiental](#) (/etiquetes/educacio-ambiental)

[Espanya](#) (/etiquetes/espanya)

[Residus](#) (/etiquetes/residus)

Adjunt	Mida
 ComunicARC 2009 (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/imag/oct09/comunicarc.jpg)	18.14 KB
Share 0	Tuit
 (https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/reportatge/els-ecoparcs-com-a-eines-de-sensibilitzacio)	
 (https://www.sostenible.cat/print/reportatge/els-ecoparcs-com-a-eines-de-sensibilitzacio)	

Relacionats

Notícia

Arriba la quarta edició de la campanya "La Bossa o la vida" a Santa Coloma de Gramenet (/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)



(/noticia/arriba-la-quarta-edicio-de-la-campanya-la-bossa-o-la-vida-a-santa-coloma-de-gramenet)

Els dies 3 i 6 de febrer els Mercats Municipals del Sagarra i Singuerlín a Santa Coloma de Gramenet estan acollint, respectivament, la quarta edició de la campanya "La bossa o la vida", en horari de 8:30 a 13:30 h. El propòsit final és la sensibilització tant a comerciants com a ciutadania del consum excessiu de bosses de plàstic i les nefastes conseqüències pel Medi Ambient.

Acte

Jornada de reflexió: Davant del repte climàtic: moviment juvenil i educació ambiental (/acte/jornada-de-reflexio-davant-del-repte-climatic-moviment-juvenil-i-educacio-ambiental)

La Sala - Espai Francesca Bonnemaison Sant Pere Més Baix, 7. Barcelona
Acte

Les persones primer (/acte/les-persones-primer)

08/11/2019 - 17:00

Porta principal Restaurant Sopa

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)



(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat



Diputació
Barcelona

<http://www.diba.cat>

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avis legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)



<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>



<http://www.twitter.com/xarxasost>



<http://youtube.com/xarxasost>



[\(rss.xml\)](#)